

MALUGINIUTILERINEQ ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ

SANSEKUFFERT LÆRERVEJLEDNING

NASSUIAAT

Maluginiutilerinerne suliaaqqat assigiinngitsuupput, 1.-3. klassenut tulluarsakkat. Suliassat ilaat meeqqerivinni anginernit aamma sammineqarsinnaapput.

Maluginiutilerineq kuffertinik assigiinngitsunik imalinnik tunngaveqarpoq. Atuartut eqqumiitsulianik assigiinngitsutigut sammisaqartassappt, soorlu eqqumiitsuliat eqqartorlugit eqqarsaatersuutigalugillu, eqqumiitsuliallu isiginnaarlugit. Kuffertit ilinniartitsisumut ilitersuutinik sammisaqarnermilu atorussanik imaqarput.

Suliassanut ilitersuutit ataasiakkaarlugit quppernemi tulluuttuni atuarsinnaavatit.

SIUNERTAQ

Atuartut eqqumiitsulianit misigisatik eqqarsaatersuutiginissaat oqaasinngortinnissaallu siunertaavoq. Siunertaavortaaq eqqumiitsuliat aaliangersimasumik inernerneqarsinnaannginneranik, assigiinngitsorpassuanilli isummorsorfigineqarsinnaaneranik paasinninnissaat.

Maluginiutilerineq eqqumiitsulianik misissuinissamik oqaasilersuinissamillu atuartunut kajumissaarutaavoq. Maluginiutilerinerne atuartut eqqumiitsulianik assinillu sammisaqarnermi oqaasit atorveqartartut ilisimalissuaat, kingusinnerusukkut assinik misissueqqissaarnermi (billedanalyse) atorluarneqarqissinnaasunik.

BESKRIVELSE

Sansekuffert er små forløb målrettet 1.-3. klasse - enkelte kan også bruges i børnehavernes storegrupper.

Forløbet består af forskellige sansekufferter. Hver sansekuffert har en aktivitet, hvor eleverne skal se på, være aktive og gå i dialog med kunsten på deres niveau. Sansekufferterne indeholder beskrivelse samt de remedier, som skal bruges.

På de følgende sider er vejledninger til hver af øvelserne.

FORMÅL

Formålet med forløbet er at få eleverne til at sætte ord på og tænke over deres oplevelser og sansninger i mødet med kunsten, og at de oplever kunsten som en dialog, der kan tage mange retninger og ikke har noget endeligt facit.

Sansekufferterne opmuntrer eleverne til se på og gå på opdagelse i kunsten og skærper elevernes evne til at sætte ord på det, de oplever, sanser og føler. Sansekufferterne introducerer eleverne for basisbegreber indefor kunst og billeder, som en senere billedanalyse kan bygge videre på.

MALUGINIUTILERINEQ ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ

SANSEKUFFERT LÆRERVEJLEDNING

EQQUMIITSULIAQ OQAASILERUK // ILLERFIUSAQ OQAATSINIK IMALIK

Suliassaq una eqqumiitsulianik oqaasilersuinermut tunngavoq. Kukkufigineqarsinnaangilaq, isummat tamarmik atuussinnaapput. Oqaatsit eqqumiitsuliallu sammillugit eqqarsaatersuuteqarsinnaalernissamik siunertaqarpoq. Imaassinnaavoq ataatsimoorlusi eqqumiitsuliat pillugit nutaanik eqqarsaateqalertusi paasinnilerlusilu.

Suliassaq

Ini nr. 8 / Saqqummersitsiviup ataatingaa tamaat atoruk.

Atuartut ataasiakkaarlutik oqaatsit eqqumiitsuliallu tul-luunnersioriarlugit, oqaatsit eqqumiitsuliat saavannut ilisassuaat. Minutsit 4-5 missaanni atuartut taamaalior-tikkitt.

Eqikkaanermik naggasersiuk, eqqumiitsuliat 2-3 toqqarlugit, soorlu eqqumiitsuliat oqaasilersorneqar-nerusimasut toqqarlugit. Oqaatsit atuarsigit. Atuartut aperikkitt, sooq oqaatsit taakku eqqumiitsuliamut tulluutsinnaaraat.

Atuartut oqaluttuutikkitt:

Massakkut eqqumiitsuliat oqaasilersussuasi. Illerfi-usaq una oqaaserpassuarnik imaqarpoq. Oqaatsit ataasiakkaarlugit tigusassuasi. Taava oqaaseq tigusar-si eqqumiitsuliamut sorlermut tulluartinernerunerlugu eqqarsaatigissuarsi. Eqqarsaatigereerussiuk, aalian-giussassi saavanut natermut ilisassuarsi. Nammineq toqqaasassuasi. Oqaaseq ataaseq ilereeraangassiuk nutaamik tigusisassuasi. Eqqaamallugu unammilinn-gilasi, aamma oqaatsit amerlanerpaat ilinissaat pingaar-uteqanngilaq, kisianni eqqumiitsuliat isiginnaarlugillu eqqarsaatigalugit oqaatsinik ilioraassuasi. Aallartikk-kutta oqaatsit ilineqareersimasut sakatertoortarniaqi-nasigit, eqqumiitsuliallu sianigalugit.

SÆT ORD PÅ VÆRKET // ORDKASSEN

Denne øvelse handler om at se på kunsten og prøve at sætte ord på. Der er intet rigtigt eller forkert. Øvelsen er en begyndende refleksion over ord og billede. Måske kommer I sammen frem til nye tanker og forståelser af kunstværkerne.

Øvelsen

Brug rum 8 / det store rum i underetagen.

Lad eleverne tage et ord ad gangen og placere det på gulvet foran det kunstværk, som de synes passer til ordet. Brug 4-5 minutter på, at eleverne placerer ordene.

Saml op på øvelsen ved at vælge to eller tre værker, evt. de værker med flest ord foran. Læs ordene. Spørg eleverne: Hvorfor passer disse ord til dette kunstværk?

Fortæl eleverne:

Nu skal I sætte ord på kunstværkerne. I denne kasse er en masse ord. I skal tage et ord ad gangen og ligge på gulvet foran det kunstværk, som I synes, ordet passer til. I må selv vælge. Når I har lagt et ord, tager I et nyt. Det er ingen konkurrence, og det gælder ikke om at lægge flest ord, men om at se på kunstværkerne og tænke sig om. Pas på ikke at skubbe til hinandens ord, og pas på kunsten.

**MALUGINIUTILERINEQ
ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ****SANSEKUFFERT
LÆRERVEJLEDNING****IMMIKKOORTUNIK UJAARLERNEQ**

Immikkoortunik ujaarlerneq eqqumiitsuliornerup silarsuaani pingaaruteqartuuvoq, aamma kingusinnerusukut assilissanik misissueqqissaarnermi (billedanalyse) pingaaruteqarluni.

Atuartut saqqummersitsiviup iluani namminneq paasisassarsiortikkit. Saqqummersitsivimmi malittarisassat ilisimatinnissaat eqqaamallugu (eqqumiitsuliat attornagit, arpannasi/pequernasi).

Nuummi Eqqumiitsulianik Saqqummersitsivik ineerapassuaqarlunilu torsuusarpassuaqarami, meeqqat namminneq paasisassarsiortinneqarnissaannut tulluurtuuvoq, suliasatik sammiutigalugit. Eqqumiitsulianik soqutiginninnerulersarput, apeqqutissarpassuaqalertarlutillu.

DETALJEJAGT

Detaljejagt handler om at arbejde med og forstå ordet detalje, som er et vigtigt begreb både i kunsten, og når de senere skal lave billedanalyser.

Lad eleverne gå på opdagelse på hele museet. Sørg for at de kender reglerne på museet (ikke røre og ikke løbe/ingen vilde lege).

Nuuk Kunstmuseum har mange små rum og egner sig godt til, at børnene går på opdagelse med en opgave, de skal løse. Det skærper deres nysgerrighed overfor kunsten og får dem ofte til at stille en masse spørgsmål.

**MALUGINIUTILERINEQ
ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ****SANSEKUFFERT
LÆRERVEJLEDNING****ILUTSINIK UJAASIGIT**

Eqqumiitsuliornemi ilutsinik atuneq imaluunniit kusassaasersuineq atorneqakkajuttarpoq; uteqattaarinerit tarrarsornerillu. Suliassami uani atuartut ilutsinik ilaarsissapput, namminnerlu ilutsinik sanallutik.

Suliassaq ataatsimoorlusi suliarisiuk, iluserlu suunersoq eqqartorlugu, qanorlu isikkoqarsinnaanersoq.

Suliassaq piareerussiuk saqqummersitsivimmi angalaarsinnaavusi, ilutsinillu allanik ujaasillusi.

FIND MØNSTRE

Kunsten bruger ofte mønstre eller dekorative elementer; gentagelser og spejlinger. I denne øvelse skal eleverne efterligne et mønster, og derefter selv lave deres eget mønster.

Lav øvelsen sammen og snak om, hvad et mønster er, og hvordan det kan se ud.

Når opgaven er afsluttet, kan I evt. gå på opdagelse på resten af museet og finde mønstre i kunsten.

MALUGINIUTILERINEQ ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ

SANSEKUFFERT LÆRERVEJLEDNING

EQQUMIITSULIAQ MISIGIUK

Suliassami uani atuartut atortussanik attuaasaqarlutik eqqumiitsuliami sammineqartoq, eqqumiitsuliamilu atortut atorneqarsimasut sammissuaat. Atuartut oqaloqatigineranni eqqumiitsuliami sammineqartoq, imaluunniit eqqumiitsuliap sananerani atortut atorneqarsimasut eqqartorneraat atuartunit erseqqissarneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Eqqaamallugu, eqqumiitsuliat attoqqusaanngimmata, karsilli iluaniittut tamaasa attorsinnaavaat.

Suliassaq

Atortut karsip iluaniittut tamaasa natersuaaqqamut ilineqassapput. Atortut tamaasa atuartunit misissortisigittut attortillugillu.

1) Atuartut atortunik attuaasaqarneranni apersorsigittut:

Eqqumiitsuliaq qanoq misigisinnaaviuk?

- Eqqumiitsuliaq attorsinnaasuugussiuk sutut issagaluarpa? (atortui)

- Eqqumiitsuliap iluaniittuugussi sutut issagaluarpa? (sammisaq)

2) Eqqumiitsuliaq qimerloorsiuk:

Takorlooriarsiuk eqqumiitsuliap iluaniillusi:

- Timikkut qanoq malugisinnaavisiuk?

- Nipit suut tusaasinnaavisigittut?

- Qiianarpa, imaluunniit kiappa?

Eqqumiitsulianut siunnersuutit:

Anne-Birthe Hove: Unnuap tulugai, 2001

Robert Holmene: Qanga maanulu,

Anne-Lise Løvstrøm,

Miki Jacobsen: Ruby II

MÆRK ET VÆRK

I denne øvelse skal eleverne gennem at røre ved forskellige genstande forholde sig til materialer og motiv i et kunstværk. I dialogen med eleverne er det vigtigt, at få eleverne til at udpege, om det er motiv (hvad det forestiller) eller materiale (overflade), de beskriver.

Husk at de ikke må røre selve værket, men de må mærke på alle tingene i kassen.

Øvelsen

Læg alle tingene i kassen ud på tæppet. Lad eleverne mærke og føle på alle tingene.

1) Spørg eleverne, imens de mærker på genstandene:

Hvordan ville værket føles?

- hvis vi måtte røre ved det? (materialer)

- hvis vi stod inde midt i billedet? (motiv)

2) Kig på værket sammen:

Forestil jer, at I står inde i billedet:

- hvordan føles det på kroppen?

- hvilke lyde er der?

- er her koldt eller varmt?

Forslag til værker:

Anne-Birthe Hove: Natteravne, 2001

Robert Holmene: Fortid og Nutid

Anne-Lise Løvstrøm

Miki Jacobsen: Ruby II

**MALUGINIUTILERINEQ
ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ****SANSEKUFFERT
LÆRERVEJLEDNING****KIINAPPAK**

Suliassat uku titartaanermut ilinniutaapput, meeqqanut minnerpaanut - tassa atuartunut minnernut aamma meeqerivinniittartunut. Isiginnaarsinnaanermut, takusanik malugisanillu oqaasinnguisinnaanermut, namminerlu pinngortitsisinnaanissaannut tunngasuuvuq.

Suliassaq

Natermut nallaritsi kiinappaallu isiginnaarlugit. Atuartut/meeqqat aperikkitt:

Kiinappaat qanoq isikkoqarpat?

Ulorianarpassippat imaluunniit illarnarpat?

Kiinappaat ilaarsillugit kiinarsoritsi.

Atuartut/meeqqat namminneq kiinappanik titartaatikkit.

MASKEN

Dette er tegneøvelser for de helt små – både til yngstetrinnet i skolen samt til børnehavebørn. Det handler om at sætte ord på det, man ser og sanser, og at bruge det til selv at skabe et udtryk.

Øvelsen

Læg jer ned på gulvet og kig op på maskerne.

Spørg eleverne/børnene:

Hvordan ser de ud?

Er de farlige eller sjove?

Prøv at skære grimasser ligesom maskerne.

Lad eleverne/børnene tegne deres egne masker.

MALUGINIUTILERINEQ ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ

SANSEKUFFERT LÆRERVEJLEDNING

ATAASEQ PIISOOQ

Suliassaq atuartut eqqumiitsulianik sammisaqarnerminni isigisaminnik maluginnissinnaanissaannut eqqarsarsinnaanerannullu tunngavoq.

Suliassaq 1-imi eqqumiitsuliaq ataaseq ilusiitsuuvuq, pingasullu piviusunik takutitsillutik. Ilusiitsut piviusorpalaartullu maanna oqaasilersorlugu sammisari-aqanngilaat. Suliassarli una eqqumiitsuliat ilaat ilisarnarnerusarnerinik ilaasalu ilisarnanngittuusarnerinik takunnissinnaalernissamut ilinniutaavoq.

Suliassaq 2 eqqumiitsuliornermi atorneqartartunut tunngavoq. Assersuutigalugu, Robert Holmene anno-raaminermut qalipaasimangilaq, qarasaasialli atortui qisummut ikkussuuteriarlugit qalipaaffigisimallugit. Uanili suliassami eqqumiitsuliap sorliup peernissaa aaliangersimaqqissaanngilaq. Assersuutigalugu suliassami sammineqartuni Kristian "aaju" Olsenip qalipagaa allanit ilisarnannginneruvoq.

Oqarsinnaavugut, suliassani ukunani kukkusoqarsinnaanngitsoq, atuartut toqqarsimasatik tunngavilersorluarsinnaagunikkit, tamanna naammappoq.

Suliassat uku marlukkaarlutik eqimattakkaarlutilluunniit sularisinnaavaat, eqqartueqatigiilllutik. Atuartut saqqummersitsivik tamaat angalaarsinnaavaat. Saqqummersitsivimmi malittarisassat ilisimatinissaat eqqaamallugu (eqqumiitsuliat attornagit, arpannasi/pequernasi).

Eqikkaagitsi, atuartut oqaluttuartillugit, eqqumiitsuliaq sorleq piissanersoq aammalu soq taannarpiaq piissanersoq eqqartorlugit.

ÉN SKAL VÆK

Øvelsen handler om, at skærpe elevernes blikke og tænkning, når de møder kunst.

Øvelse I sætter et abstrakt værk op imod 3 figurative værker. Ordene abstrakt og figurativ er ikke noget, som de nødvendigvis skal arbejde med endnu. Øvelsen handler om et begyndende blik for, at nogle kunstværker afbilleder noget genkendeligt og figurativt, mens andre ikke gør.

Øvelse II handler om materialer. Fx er Robert Holmene ikke malet på et lærred, men på computerdele skruet op på en træplade. Der er dog andre måder at skille et værk fra i denne øvelse. Kristian "aaju" Olsens værk er for eksempel mere abstrakt end de andre.

Der er intet rigtigt og forkert, så længe eleverne kan argumentere for deres fravalg.

Denne øvelse egner sig godt til, at de går rundt i grupper eller 2&2 og snakker om opgaven. Lad eleverne gå på opdagelse på hele museet. Sørg for at de kender reglerne på museet (ikke røre og ikke løbe/ingen vilde lege).

Sørg for at samle op, og lad eleverne fortælle, hvilket kunstværk, de mener, ikke passer ind, og lad dem fortælle hvorfor.

MALUGINIUTILERINEQ ILINNIARTITSISUNUT MALITTARISASSAQ

SANSEKUFFERT LÆRERVEJLEDNING

TUPILAK

Suliassami uani atuartut namminneq takusaminnik malugisaminnillu oqaasinnguissaat sammineqarpoq, aammalu takusatik malugisatillu tunngavigalugit nammineq pilersitsinissaat sammineqarluni.

Atuartut tupilaat ilisarnaataat sammeqqaassuaat, tamatumalu kingorna namminneq tupilammik marrarmik ilusilersuissallutik.

Suliassaq

Tupilaat ilioraaviup igalaamernip iluaniittut isiginnaarsigit. Atuartut/meeqqat aperikkitt:

Tupilaat qanoq isikkoqarpat?

Siggui, isai, qingaallu takusigit - qanoq isikkoqarpat?

Tupilaat ilaat assigiippasippat? Sukutsitaatigut assigiippasippat?

Tupilak qanoq ilisarineqarsinnaasarpa?

Qanga tupilaat uumasunit assigiinngitsunit sanaajusarput - takusinnaavisiuk? Tupilaat takusinnaasasi uumasut suut atorlugit sananeqarsimappat?

Nammineq tupilammik titartaagit: illit nammineq tupilaliat uumasunit sorlernit sanaajuva? Isai, siggui, qingaalu qanoq isikkoqarpat?

TUPILAKKEN

Denne øvelse handler om at sætte ord på det, man ser og sanser, og at bruge dette til selv at skabe et udtryk.

Eleverne arbejder først med tupilakkens kendetegn, derefter former de selv en tupilak i ler.

Øvelsen

Kig på tupilakkerne og spørg eleverne:

Hvad får i øje på?

Hvordan ser deres øjne/munde/næser ud?

Ligner nogle af tupilakkerne hinanden? Hvordan?

Hvordan kan man kende en tupilak?

En tupilak er sat sammen af forskellige dyr og dele – kan I se det? Hvilke dyr kan I finde i tupilakkerne?

Lav din egen tupilak ud af modellervoks - du må gerne blive inspireret af tupilakkerne i montren.

Uani atuaruk:

<http://www.nuukkunstmuseum.com/kal/qaam-map-eqqumiitsuliortaa/tupilaat-ilusiminni-ilisarnaati-tut-oqaluttuassartaat-oqaq/>

Læs mere om tupilakken på:

<http://www.nuukkunstmuseum.com/da/maanedens-vaerk/tupilakkernes-billedsprog-tungen/>